

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 695/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ludmily Gajdošikovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Rešútikom, M. R. Štefánika 29/36, Brezno, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Brezno v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 76/2011 a jeho uznesením z 1. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 48

ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Brezno (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 76/2011 a jeho uznesením z 1. augusta 2014 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

V súvislosti s porušením označených práv sťažovateľ v časti podstatnej pre toto konanie sťažnosť odôvodňuje takto:

«... Som navrhovateľom vo veci Okresného súdu v Brezne sp. zn. 6 C/76/2011 v ktorej pôvodne konal ako zákonný sudca [REDAKOVANÉ]. Napriek tomu, že som absolútne hluchý, ale dokážem normálne hovoriť, samosudca nerešpektoval moje opakované písomné žiadosti o vykonanie pojednávania s pomocou konferen-

ného zvukového záznamu pojednávania a na dvoch pojednávaniach vykonal „dokazovanie“. Namietal som v zápisnici spôsob pojednávania a tiež obsah zápisnice a na základe mojej námietky zaujatosti voči samosudcovi [REDAKOVANÉ] Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol o jeho vylúčení z konania a vec bola pridelená sudcovi [REDAKOVANÉ]

... Dňa 1. 8. 2014 konal sudca [REDAKOVANÉ] pojednávanie s pomocou duálneho monitora aj konferenčného zvukového záznamu s pojednávania, ale napriek mojej námietke hodlal oboznámiť dokazovanie vykonané v minulosti za podmienok kedy som nemal zaistenú rovnosť v konaní a na základe takto diskriminačne zabezpečených „dôkazov“ smeroval k vyneseniu rozhodnutia. Namietol som tento postup samosudcu a následne som podal do zápisnice námietku zaujatosti voči sudcovi s odôvodnením, že svojim postupom zásadne porušuje moje práva rovnosti účastníka v konám zaručené mi jednak OSP, ale aj Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sudca moju námietku s poukazom na § 15a ods. 5 a § 14 ods. 3 OSP považoval za námietku voči postupu sudcu v konám, a nepredložil ju na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Následne vyhlásil, že uznesenie písomne vypracuje a doručí účastníkom a uvedie dôvody, ktoré ho k takému postupu viedli.

Okresný súd podrobne v písomnom vyhotovení uznesenia z 1. 8. 2014 poukázal na to, že mojím námietkam podaným voči sudcovi [REDAKOVANÉ] odvolací súd v minulosti

nevyhovelo a sudcu z konania nevytlúčil, a až neskôr iný senát KS Banská Bystrica rozhodol o vylúčení sudcu [REDACTED] z konania vo veci sp. zn. 6 C 76/ 2011. Podľa názoru nového sudcu [REDACTED] [REDACTED] dokazovanie vykonané predchádzajúcim sudcom bez zvukového záznamu bolo plne v súlade s OSP, Ústavou SR aj Dohovorom a v ničom neporušilo moje základné práva, preto nie sú splnené podmienky na predloženie mojej námietky z 1. 8. 2014 odvolaciemu súdu a je oprávnený postup v zmysle § 15 a ods. 5 OSP. Takýto názor súdu považujem za svojvoľný, arbitrárny a nespravodlivý...

Tvrdím, že celé doteraz vykonané dokazovanie zaujatým sudcom [REDACTED]... za podmienok nerovnosti zbraní účastníkov v súdnom konaní je z hľadiska dnešného stavu konania pred samosudcom [REDACTED] absolútne nulité, nezákonné a nepoužiteľné pre rozhodovanie veci...

Tvrdím, že všetky uvedené ustanovenia týkajúce sa mojich základných práv boli postupom Okresného súdu v Brezne pri vydaní uznesenia podľa § 15a ods. 5 OSP dna 1. 8. 2014 porušené. Skutočnosť, že po prípadnom vynesení rozsudku v môj neprospech by postup súdu zakladal právo na podanie odvolania či dokonca dovolania podľa § 237 písm. f) OSP, a taktiež prípadnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, nemôže byť dôvodom na odmietnutie tejto sťažnosti. Súdne konanie musí byť spravodlivé po celú dobu konania a právo na rovnosť účastníkov v konaní je taktiež právom od počiatku konania. Prípadné vynesenie rozhodnutia vo veci samej a následné odvolanie, dovolanie a sťažnosť k ústavnému súdu by predĺžili konanie o mnoho rokov a opakovane by sa po takej dlhej dobe muselo začať konať od počiatku. Tým by došlo k zmareniu dôkazov čo je v konaní na ochranu osobnosti neprípustné.

Považujem za nevyhnutné aby ústavný súd posúdil či dôvody na nepredloženie mojej námietky sudcom v zmysle § 15 a ods. 5 OSP Krajskému súdu v Banskej Bystrici boli dôvodné. Podľa môjho názoru sudca postupoval svojvoľne a protirečivo zákonu, poškodil ma v práve na rovnosť v konaní a moja námietka mala byť predložená na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Tým navyše dokázal, že vo veci sám nekoná nestranné a spravodlivo a je zaujatý pre svoj pomer k sudcovi [REDACTED] aj k mojej osobe.»

Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol o porušení ním označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 76/2011, zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 15 000 €, a tiež aby rozhodol o povinnosti okresného súdu uhradiť mu trovy konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ okresnému súdu predovšetkým vytýka nepredloženie ním na pojednávaní konanom 1. augusta 2014 vznesenej námietky zaujatosti voči zákonnému sudcovi na rozhodnutie o nej nadriadeným súdom, čím podľa jeho názoru okresný súd týmto svojím postupom porušil sťažovateľom označené práva podľa ústavy a dohovoru. Sťažovateľ v tejto súvislosti tvrdí, že zákonný sudca sa dopustil nezákonného postupu tým, že sa po vylúčení predchádzajúceho sudcu a následnom pridelení mu veci na jej prerokovanie a rozhodnutie rozhodol „... oprieť o všetky dôkazy vykonané...“ vylúčeným sudcom, čo považoval za prejav nezákonného postupu vec prerokujúceho sudcu vzbudzujúci pochybnosti o jeho nestrannosti, a preto 1. augusta 2014 uplatnil voči nemu námietku zaujatosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu, ktorý v časti relevantnej pre toto konanie uviedol:

„Sudca tunajšieho súdu [REDAKOVANÉ] bol z konania vylúčený až rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 NcC/26/2013-368 zo dňa 29. 05. 2013. Úkony ním vykonané v priebehu konania mohli byť považované za nekajúce predpokladané zákonné účinky tak, ako to tvrdí navrhovateľ, len ak by sudca aj napriek svojmu vylúčeniu z konania na základe rozhodnutia nadriadeného súdu alebo postupom predsedu súdu podľa § 15 ods. 1 O. s. p. naďalej vykonával procesné úkony v konaní. Rovnako by bolo možné dospieť k záverom predpokladaným navrhovateľom, len ak by sudca nepredložil vznesenú námietku na rozhodnutie nadriadenému súdu napriek tomu, že sa nejedná o námietku podľa § 15a ods. 4, 5 O. s. p. a naďalej by vo veci konal. Keďže ani k jednej z vyššie uvedených skutočností v priebehu predmetného konania nedošlo, nemožno akceptovať navrhovateľovo tvrdenie o nezákonnosti doposiaľ vykonaných dôkazov

Súd považuje tvrdenie navrhovateľa, že vylúčenie sudcu [REDAKOVANÉ] z prejednávania veci vedenej pod sp. zn. 6 C/76/2011 uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 NcC/26/2013-368 zo dňa 29. 05. 2013 má preukazovať odôvodnenosť jeho námietky voči spôsobu vykonávaniu dokazovania, za nedôvodné. Predmetom skúmania v rámci rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13 NcC/26/2013-368 zo dňa 29. 05. 2013, ako aj v rámci predošlých rozhodnutí krajského súdu, nebol a ani nemohol byť v zmysle ust. § 14 ods. 3 O. s. p. spôsob vykonávania dokazovania vedeného sudcom [REDAKOVANÉ] v rámci predmetného konania.“

Podľa čl. 12 ods. 1 prvej vety ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa... mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je také porušenie, ktoré nie je napraviteľné alebo odstrániteľné činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (m. m. I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd poukazuje na to, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo.

Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03) obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že sťažnosť bola za danej procesnej situácie podaná predčasne. Sťažovateľ totiž bude mať, resp. má možnosť uplatniť ochranu svojich práv v konaní pred všeobecným súdom. Vzhľadom na to sa podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale ju pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2015